

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA ZAMONAVIY TA'LIM TEXNOLOGIYALARI

Rahimberdiyeva Ziroatxon

Qo'qon universiteti, Ta'lim fakulteti Maktabgacha ta'lim yo'nalishi 2-kurs talabasi tel: +998 90 305
28 06

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20267864>

Annotatsiya: Mazkur tezis maktabgacha ta'lim tashkilotlarida zamonaviy ta'lim texnologiyalarini qo'llashning pedagogik, psixologik va metodik asoslarini tahlil qilishga bag'ishlangan. Unda innovatsion texnologiyalar, interfaol metodlar hamda axborot-kommunikatsiya vositalarining bolalar rivojlanishiga ta'siri chuqur o'rganilgan. Shuningdek, zamonaviy yondashuvlar orqali bolalarda kognitiv, nutqiy, ijodiy va ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirish imkoniyatlari ochib berilgan. Tadqiqot natijasida zamonaviy texnologiyalarni maktabgacha ta'lim jarayoniga samarali joriy etish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: zamonaviy texnologiyalar, maktabgacha ta'lim, innovatsiya, interfaol metodlar, AKT, rivojlantiruvchi ta'lim.

Zamonaviy jamiyatda ta'lim tizimi tubdan yangilanmoqda va bu jarayon maktabgacha ta'lim bosqichini ham qamrab olmoqda. Maktabgacha yosh — bu bola shaxsining shakllanishida eng muhim davr bo'lib, aynan shu bosqichda uning tafakkuri, nutqi, diqqat va xotira jarayonlari jadal rivojlanadi.

Shu sababli maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim jarayonini samarali tashkil etish uchun zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy texnologiyalar o'qitish jarayonini qiziqarli, interfaol va bolaga yo'naltirilgan tarzda tashkil etishga yordam beradi.

Qodirov B. (2019) ta'kidlashicha, zamonaviy ta'lim texnologiyalari o'quv jarayonini faqat bilim berishga emas, balki shaxsni rivojlantirishga yo'naltiradi.

Zamonaviy ta'lim texnologiyalari pedagogik jarayonni tizimli tashkil etish, aniq maqsadga yo'naltirish va natijaga erishishni ta'minlovchi usullar majmuasidir.

Ismoilova D. (2017) “Pedagogika asoslari” asarida ta'lim texnologiyalari — bu o'qitish jarayonini oldindan loyihalash va uni bosqichma-bosqich amalga oshirish tizimi ekanini ta'kidlaydi.

Maktabgacha ta'limda quyidagi texnologiyalar keng qo'llanadi:

O'yin bolalar uchun eng samarali o'rganish vositasi hisoblanadi. O'yin orqali bola bilimni oson va tabiiy qabul qiladi.

“Aqliy hujum”, “klaster”, “rolli o'yinlar” bolalarni faol ishtirok etishga undaydi.

Multimedia vositalari bolalarda vizual tafakkurni rivojlantiradi va darsni qiziqarli qiladi.

Bolalarni mustaqil fikrlash va muammoni hal qilishga o'rgatadi.

Karimova D. (2018) ta'kidlashicha, ayniqsa o'yin va interfaol metodlar bolalarning bilimni mustahkam o'zlashtirishiga xizmat qiladi.

Zamonaviy texnologiyalarni qo'llash quyidagi natijalarni beradi:

- bolalarda qiziqish ortadi;
- diqqat va xotira mustahkamlanadi;
- nutq rivojlanadi;
- mustaqil fikrlash shakllanadi;

- ijodkorlik kuchayadi.

Rahimova S. (2022) o'z tadqiqotida zamonaviy yondashuvlar bolalarning har tomonlama rivojlanishiga xizmat qilishini qayd etadi.

Amaliyotda quyidagi muammolar uchraydi:

1. texnik vositalarning yetishmasligi
2. pedagoglarning AKT bo'yicha tayyorgarligi pastligi
3. metodik materiallarning kamligi

Fozilova O.N. (2023) fikriga ko'ra, bu muammolarni bartaraf etish uchun pedagoglarni qayta tayyorlash muhim.

Bugungi kunda quyidagi yondashuvlar muhim:

1. kompetensiyaga asoslangan ta'lim
2. shaxsga yo'naltirilgan yondashuv
3. integratsiyalashgan ta'lim

Ulug'bekova M.R. (2024) tadqiqotlarida bu yondashuvlar bolalarning ijtimoiy va ijodiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatishi asoslangan.

Zamonaviy ta'lim texnologiyalari orqali bolalarda:

1. mantiqiy fikrlash
2. nutqiy faollik
3. ijtimoiy muloqot
4. muammoli vaziyatda qaror qabul qilish
5. ko'nikmalari shakllanadi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish ta'lim samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar yordamida bolalar ta'lim jarayoniga faol jalb qilinadi, ularning qiziqishi ortadi hamda bilimlarni o'zlashtirish jarayoni osonlashadi.

Zamonaviy metodlar, xususan o'yin texnologiyalari va interfaol usullar bolalarning diqqatini jamlash, nutqini rivojlantirish va mantiqiy fikrlashini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Shu bilan birga, bu texnologiyalar bolalarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirib, jamoada ishlash va muloqot qilish qobiliyatlarini mustahkamlaydi.

Shuni ta'kidlash joizki, zamonaviy ta'lim texnologiyalarining samaradorligi ko'p jihatdan pedagogning ularni to'g'ri tanlashi va qo'llashiga bog'liq. Agar ular maqsadga muvofiq va tizimli ravishda qo'llansa, bolalarning har tomonlama rivojlanishiga katta hissa qo'shadi.

Demak, maktabgacha ta'lim tizimida zamonaviy texnologiyalardan foydalanish nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki kelajakda faol, mustaqil fikrlovchi va ijodkor shaxsni tarbiyalashga xizmat qiladi

References:

1. Qodirov B. (2019). Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi. <https://library.ziyonet.uz>
2. Ismoilova D. (2017). Pedagogika asoslari. <https://library.ziyonet.uz>
3. Karimova D. (2018). O'yin asosida o'qitish metodikasi. <https://library.ziyonet.uz>
4. Rahimova S. (2022). Maktabgacha pedagogika. <https://library.ziyonet.uz>
5. Fozilova O.N. (2023). "Ta'lim va taraqqiyot" jurnali. <https://cyberleninka.ru>
6. Ulug'bekova M.R. (2024). International Journal of Advanced Research in Education. <https://in-academy.uz>